

STONÁVKA

Zpravodaj obcí sdružených v mikroregionu

Dolní
Tošanovice

Horní
Tošanovice

Hnojník

Komorní
Lhotka

Ropice

Řeka

Smilovice

Střítež

Třanovice

Vělopolí

5 Říjen 2017
/ ročník XIV.

Editorial

Milí čtenáři Stonávky,

předposlední číslo mikroregionálního časopisu je na světě. Každé dva měsíce vám přinášíme souhrn toho, co se v obcích sdružených pod řekou Stonávkou, uskutečnilo, co se chystá, na co přijít podívat, na co nezapomenout, na co se připravit.

Co by vám v tomto vydání nemělo uniknout? Článek o realizaci zajímavé stavby v Třanovicích, kdy vedle odvodňovacího příkopu vznikne i lokální biocentrum. Nebo o tradičních dožínkových slavnostech v Horních Tošanovicích či o zateplení stropů a obvodového zdiva v kulturním domě Hájenka ve stejné obci. A podobných pracích i ve smilovické škole, kde po opravě a zateplení střechy školní budovy, která byla v havarijním stavu, přišlo na řadu i zateplení stěn. Rozhodně si nenechte ujít článek ze střítežské školy. Dočtete-li až do konce, garantuji vám, že se i zasmějete.

Zajímavou akcí je aktivita Slezské diakonie, která vám nabízí možnost nahlédnout pod pokličku práce sociálního pracovníka. Nepřehlédněte ani krátké, výstižné a osobní nahlédnutí na akce i akcíčky ve Vělopolí. Nechybí ani další důkaz o neutuchající aktivitě klubu důchodců ve Stříteži. Členové sdružení Matice slezské z Třanovic si zajeli prohlédnout zámek na Slovensku, jenž byl v letech 1923-1951 letním sídlem prezidentů ČSR.

Jedním článkem se vracíme k voltiznímu družstvu, které jsme omylem v minulém čísle přesunuli do Dolních Tošanovic. Přestože Dolní Domaslavice, kam správně patří, nejsou součástí mikroregionu, úspěch na mistrovství republiky stojí za zveřejnění.

A teď trochu z jiného soudku. Blíží se volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky. Přeji vám v nich šťastnou ruku.

Vladimír Raszka

Na Prašivé zahájili novou ekologickou stavbu

Po více než roce usilovných příprav, projektování a překonávání legislativních komplikací učinil Klub českých turistů další velký krok v rámci projektu obnovy a zvelebování legendární horské chaty Prašivé v Beskydech.

Aktuálním problémem chaty je nedostatek sociálních zařízení a nedostatek vodních zdrojů. „Proto zmíněným krokem není nic jiného než zahájení výstavby nových venkovních ekologických sociálních zařízení pro veřejnost,“ uvedl chatář Martin Stiller.

V blízkém okolí chaty brzy vyroste veřejné WC, které bude napojeno na dešťovou vodu svedenou ze střechy chaty do bývalých betonových žimek. „Cílem celého projektu je ukázat veřejnosti, že i provoz horské chaty může být ekologický a šetrný k životnímu prostředí,“ dodal M. Stiller.

Klub českých turistů, odbor Beskydy, získal na tento zajímavý projekt výraznou finanční podporu z Nadačního fondu Hyundai a grantového řízení Radegast lidem 2016. Zbytek projektu je financován z vlastních zdrojů klubu a dále je podporován nemalou dobrovolnickou a partnerskou pomocí řady firem, institucí a dobrovolníků, kteří se na stavbě podílejí nejen finančně, materiálově, ale i fyzicky.

„Pomoc dobrovolníků je pro nás velmi významná a velmi si jí vážíme. Lidé nám bezplatně pomohli v minulosti a jejich podpora trvá i dnes,“ doplnil M. Stiller.

Více aktuálních informací o chatě naleznete na webu: www.ChataPrasiva.cz.

Vladimír Raszka

Ekologická stavba
v Třanovicích.

str. 2

Obnova chodníku v Komorní
Lhotce.

str. 3

Sportovní události ve Stříteži.

str. 4

Prázdninové aktivity seniorů.

str. 6

Realizace společných zařízení v KPÚ Třanovice – II. etapa

■ V březnu letošního roku byla v obci Třanovice započata stavba Realizace společných zařízení v KPÚ Třanovice – II. etapa.

Stavba vychází z návrhu společných zařízení v rámci komplexní pozemkové úpravy v k. ú. Třanovice.

Důvodem pro realizaci stavby je zachycení a odvedení srážkových vod z území nad obcí v trati Na Kempě odvodňovacím příkopem OP 3. Součástí stavby je realizace lokálního biocentra LBC 1 v trati Pod Kempou. V celé délce je příkop opevněn kamennou dlažbou do betonu, kdy je příkop ohumusován a oset travní směsí. Za vykácené stromy bude provedena náhradní výsadba keřů a stromů podél celého

příkopu. Opevnění příkopu bylo stanoveno na základě množství vypočtených průtoků a nevymílací rychlosti pro opevnění vodotečí. V rámci samotné realizace stavby se nejedná o nové napojení, neboť v daném místě již určitým přirozeným způsobem odvodňovací příkop fungoval, ale výstavba počítá s novým odvodňovacím příkopem se zpevněním pro lepší provozuschopný odtok vod. Plánovaný termín ukončení stavby je stanoven na říjen 2017. Investorem projektu je Státní pozemkový úřad, po realizaci bude předán obci. Přestože příkop není ještě dokončen, v době deště již začíná fungovat.

OT

Kalendář akcí na rok 2017

Datum	Obec	Akce
15.10.2017	Třanovice	Třanovický podzim - setkání seniorů
22.10.2017	Ropice	Halloween
3.11.2017	Komorní Lhotka	Lampionový průvod
11.11.2017	Komorní Lhotka	Teatr PZKO
25.11.2017	Třanovice	Volejbalový turnaj amatérů
26.11.2017	Komorní Lhotka	Vánoční výstava
2.12.2017	Řeka	Mikulášské odpoledne
8.12.2017	Smilovice	Rozsvícení vánočního stromku
8.12.2017	Střítež	Adventní koncert
9.12.2017	Smilovice	Seniorský mikulášský bowling
9.-10.12.17	Horní Tošanovice	Vánoční výstava
15.12.2017	Ropice	Zpívání koled
17.12.2017	Třanovice	Večer svátečních melodií

Nové oddělení mateřské školy v Hnojníku pro dvouleté děti

■ **Novela školského zákona zavádí s účinností od září 2017 povinné předškolní vzdělávání. V souvislosti s tímto opatřením je povinností zřizovatele zajistit dostatečné kapacity pro děti ze svého spádového obvodu.**

Změnila se pravidla přednostního přijímání dětí ke vzdělávání v mateřské škole, mj. od září 2020 budou muset mateřské školy přijímat i dvouleté děti. Od školního roku 2020/2021 tak budou muset mít všechny obecní mateřské školy vytvořené podmínky pro vzdělávání dvouletých dětí a garantovat přijetí dvouletých dětí z jejich spádové oblasti. Obec Hnojník na tuto změnu pružně zareagovala a kapacitu mateřské školy rozšiřuje. V objektu stávající mateřské školy buduje novou přístavbu, ve které bude umístěno samostatné oddělení pro dvouleté děti. Nově vybudované oddělení bude sloužit nejen hnojnickým dětem, ale mateřská škola bude do naplnění kapacity přijímat i dvouleté děti z celého

mikroregionu povodí Stonávky. Celá stavba bude dokončena v listopadu, provoz oddělení je plánován od ledna 2018. Vzdělávání dvouletých dětí je velmi náročné a specifické, samostatné oddělení tak jistě ocení nejen rodiče těchto malých dětí, ale i pedagogové v mateřské škole. Kromě zmíněné přístavby proběhla současně ve všech třech odděleních mateřské školy rekonstrukce sociálního zařízení a koupelen. Školka tak kromě stávajících krásných nadstandardních prostor herny získala po dlouhých letech i nové moderní sociální zařízení, což si jistě zasloužila. Změny zaznamená i přilehlá zahrada, kde byla zahájena výstavba venkovního zastřešeného altánu s úložnými prostory. Bude sloužit nejen dětem a žákům Masarykovy základní školy, ale i jejich rodičům a občanům Hnojníka k pořádání společných kulturních akcí.

OH

Výherci křížovky

Tajenka z. č. 4/2017 zní: Obrovská sekvoj v Kanadě.

Správně odpověděli a vylosování byli:

Stanislav Molin, Třanovice 266
Emília Carbolová, Řeka 67
Anna Janošová, Ropice 24

Na způsobu převzetí výher se domluvíte na OÚ v Komorní Lhotce, tel. 558 695 826.

Vydavatel:

Sdružení obcí
povodí Stonávky
739 53 Třanovice 1
tel: 558 694 789

Četnost:

6x ročně

Místo vydání:

Třanovice

Vyšlo:

2. října 2017

e-mail:

redakce.stonavka@seznam.cz
tel: 739 521 383

Výroba:

AZ PROGRESS, s.r.o.
Třanovice 1

Vydávání povoleno MK CR E
15062 ze dne 10. 2. 2004

Uzávěrka příštího čísla
21. 11. 2017

Projekt Hájenka v Tošanovicích

■ Jako dobrý hospodář se obec Horní Tošanovice, vlastník kulturního domu Hájenka, snaží neustále toto zařízení zvelebovat.

V letošním roce se podařilo získat dotaci z rozpočtu Moravskoslezského kraje ve výši 288 tisíc korun. Finanční podpora byla použita na zateplení stropů a obvodového zdiva, které dosud zatepleno nebylo. Byly zrekonstruovány veškeré vnitřní dřevěné obklady a pořízeny nové dřevěné vstupní dveře. Cíl projektu se podařilo naplnit v plné míře, pro návštěvníky kulturního domu byly vytvořeny kvalitnější podmínky. Zařízení je využíváno pro organizaci větších akcí (mezinárodní setkání, dětské radovánky, plesy, aj.), které jsou pořádány obcí, svazkem obcí nebo spolky (hasiči,

myslivci, sportovci, základní a mateřské školy, mateřské centrum apod.), ale také pro aktivity občanů regionu (oslavy, svatby aj.). Je jediným kulturním domem v mikroregionu obcí povodí Stonávky, který nabízí řadu i jiných možností, jako je venkovní areál s posezením, tanečním parketem, pódium, multifunkčním hřištěm, dětským hřištěm a venkovní posilovnou. Přístavbou šatny a zateplením stropů v tomto zařízení obec vytvořila pro návštěvníky z řad občanů, ale i širokého regionu kvalitnější zázemí pro kulturní a sportovní vyžití.

HT

Moravskoslezský kraj

Vypouštění odpadních vod v obci Řeka

■ V minulosti bylo zvykem, že odpadní voda z domů prostě zmizela, odtékala do jímky s přepadem a dále do různých tratí vodů, nebo se vyčerpala na zahradu, odvezla na pole apod. Tento postup je dnes z hlediska ochrany životního prostředí zcela nepřijatelný.

Občanům, kteří takto postupují navíc hrozí vysoké pokuty (fyzické osoby až 50 tisíc korun, právnické osoby nebo fyzické osoby podnikající až 10 milionů korun) při kontrolách vodoprávních úřadů nebo České inspekce životního prostředí. Podobných kontrol v poslední době bude přibývat i v Řece. Každý, kdo vypouští odpadní vody do vod povrchových nebo podzemních, musí mít povolení příslušného správního orgánu, tzv. vodoprávního úřadu, vydané podle vodního zákona nebo podle předchozích právních předpisů (vydává MěÚ Třinec). Povolení není potřeba, pokud jsou odpadní vody likvidovány (např. odváděny do veřejné kanalizace nebo vyváženy ze žumpy apod.) kanalizační společností, která má povinnost zajistit si pro svou činnost příslušné povolení.

Odpadní voda je voda, která byla použita v obytných, průmyslových, zemědělských, zdravotnických nebo jiných stavbách, dále voda použitá

v zařízeních nebo dopravních prostředcích, a má změněnou jakost (tzn. složení nebo teplotu). Může to být i jiná voda odtékající z výše uvedených staveb nebo zařízení či dopravních prostředků, pokud může ohrozit jakost povrchových nebo podzemních vod. Jedná se např. o vodu z WC, koupelny, pračky, kuchyně apod. Z tohoto důvodu bychom chtěli upozornit občany na to, že každý vlastník, resp. uživatel stavby, ve které vznikají odpadní vody, je povinen zabezpečit jejich zneškodňování v souladu s právními předpisy.

Ve spolupráci s Městským úřadem v Třinci budeme již brzy provádět několik namátkových kontrol na stav a vyvážení odpadních jímek v obci a také na stav a provádění pravidelných rozborů domácích čistíren odpadních vod.

Upozorňujeme, že od 1. 8. 2010 je v zákoně zakotvena povinnost na výzvu vodoprávního úřadu nebo České inspekce životního prostředí předkládat vodoprávnímu úřadu doklady o zneškodňování odpadních vod v bezodtoké jímkě. Doklady o vyvážení odpadních vod z jímk se musí uchovávat tři roky.

Tomáš Tomeczek,
starosta obce řeka

Školní rok ve Smilovicích v novém kabátě

■ Už na podzim minulého roku započala oprava pláště základní školy ve Smilovicích. Po opravě a zateplení střechy školní budovy, která byla v havarijním stavu, přišlo na řadu i zateplení stěn.

Během letních prázdnin dostala škola nový krásně barevný kabát, který prozáří školákům jejich cestu za vzděláním. Zateplení a rekonstrukce střechy z prostředků obce se dočkala také budova mateřské školky. Vzhledem k zamoknutí stěn, stropu i podlah při opravách střechy bylo nakonec rozhodnuto o celkové rekonstrukci prostor školky. Děti si tak po více než měsíčním náhradním provozu v sále obecního úřadu budou moci užívat nové sociální zařízení a šatnu.

Školka bude mít nové vytápění i osvětlení. Snad se v brzké době dočkáme slibované přístavby školky, kterou by došlo k propojení budov ZŠ a MŠ. Vytvořené prostory by mohly sloužit jak mateřské škole, tak např. v odpoledních hodinách školní družině, která je v provozu od r. 2005, v roce 2013 se rozrostla o druhé oddělení a stále čeká na vlastní prostory a těsní se v kmenových třídách. K dovršení estetizace školního areálu teď zbývá dokončit chodník spojující střed obce se školou a vyřešit oplocení pozemků. Doufáme, že i tyto nedostatky zastupitelé obce brzy vyřeší. Za jejich aktivitu jim velice děkujeme.

Jana Dybová

Obnova hřbitovních chodníků v Komorní Lhotce

■ Obecní hřbitov v Komorní Lhotce prošel v posledním období rozsáhlou rekonstrukcí. Naposledy byl vyměněn nevyhovující asfaltový povrch.

Po estetické či bezpečnostní stránce již povrch nevyhovoval, proto zastupitelstvo obce v letošním roce rozhodlo o jeho výměně za zámkovou dlažbu. Zhotovitelem díla se po výběrovém řízení stala firma W8 s.r.o., Ostrava. Akce byla provedena nejen z

rozpočtu obce Komorní Lhotka, ale také díky dotaci 300 000 Kč z rozpočtu Moravskoslezského kraje v rámci programu „Podpora obnovy a rozvoje venkova Moravskoslezského kraje 2017“, kód programu RRC/01/2017.

OKL

Moravskoslezský kraj

STONÁVKA

texty:

redakce.stonavka@seznam.cz

inzerce: zientkova@stonax.cz

XI. Dožínky v Horních Tošanovicích

■ Dne 9. září proběhly v areálu zámku v Horních Tošanovicích tradiční Dožínky. Hospodáři letošní akce se stali manželé Čmielovi.

Letošní průvod byl obzvlášť pestrý. Tradičně nechyběly kočáry a bryčky tažené koňmi, které přivezly vzácné hosty, hospodáře a děkana naší farnosti a pastora z Třanovic. Nechyběla ani dechová hudba – Hornická kapela ze Stonavy, folklorní soubory z Třanovic a Jaworza a poprvé letos mažoretky Dixi. Následovaly již tradičně různé stroje domácí i tovární výroby až po ukázkové nejnovější zemědělské stroje našich největších hospodářů. Závěr průvodu tvořila technika našich hasičů. O tom, že byl průvod dlouhý, svědčí fakt, že vlajkonosi docházeli k zámku a hasiči teprve vyjížděli od Motelu. Velké poděkování patří všem, kteří s nejrůznější technikou přispěli k pestrosti a rozmanitosti letošního dožínkového průvodu. Po slavnostním předání a vysvěcení chleba a věnce letošním hospodářům a po projevech následovalo vysvěcení nového

hasičského automobilu Ford Transit, který byl pořízen z obecních peněz, z dotací ministerstva vnitra a Moravskoslezského kraje. Kulturní program mohl uspokojit všechny účastníky v areálu tošanovického zámku. Komu vyhládlo, mohl si dopřát různé speciality, počínaje bramboráky u hasičů, klobásy, guláš nebo ražniči u myslivců, dále tu byly speciality na grilu a jako atrakce grilované makrely, které již tradičně přivezli z obce Radvanice u Přerova. O tekutou stravu se postaraly místní spolky. Nezapomnělo se i na ty nejmenší. Kdo nechtěl skákat v nafukovací atrakci, mohl malovat, kdo nechtěl malovat, mohl se povozit v autíčkách nebo si nechal pomalovat obličej nejrůznějšími ozdobami. Tradiční večerní ohňostroj a taneční produkce Krakatitu završily tošanovické dožínky 2017. Doufáme, že se všem líbily a těšíme se na dožínky 2018.

*Tadeusz Grycz,
místostarosta Horních Tošanovic*

První žádosti o kotlíkové dotace byly schváleny

■ Krajští radní na svém výjezdním zasedání v Novém Jičíně schválili žádosti o kotlíkové dotace za 62,5 milionů korun prvním 534 žadatelům.

Ve výzvě, která odstartovala 5. září, je celkem alokováno téměř 900 milionů korun. O dotaci zatím požádalo celkem 5 723 lidí (zhruba 592 milionů korun).

Zájemci mohou stále podávat žádosti, jejichž vyhodnocování a předkládání ke schválení radě probíhá postupně podle pořadového čísla, které žádost získala při elektronickém odeslání. „O schválení žádosti v radě kraje budou žadatelé informováni vždy e-mailem, poté budou připraveny k podpisu smlouvy o poskytnutí dotace,“ sdělil Jan Krkoška, náměstek hejtmána MSK pro regionální rozvoj a cestovní ruch.

Dotace je vyplácena až po provedení samotné výměny kotle a předložení závěrečného

vyúčtování, nemůže však být placena dříve, než je dotace žadatelem schválena a je s ním uzavřena smlouva o poskytnutí dotace. Po předložení závěrečného vyúčtování je dotace vyplácena do 30 pracovních dnů od jeho schválení pracovníky krajského úřadu.

Během první hodiny vyhlášení kotlíkové výzvy přijal Krajský úřad Moravskoslezského kraje celkem 5 100 žádostí. V současné době je doručeno 5 457 listinných žádostí.

Moravskoslezský kraj vyčlenil ze svého rozpočtu 69 milionů korun, z nichž přispěje v rámci této výzvy na každý kotel částkou 7,5 tisíc korun. Dalšími 45 miliony korun předfinancuje příspěvky vybraných obcí. Ty poskytnou zájemcům částku ve výši od 1 500 do 15 000 korun. Do spolufinancování kotlíkových dotací se ve spolupráci s krajem zapojilo 78 obcí.

Sportovní události ve Stríteži

■ Období prázdnin je pro mnohé obdobím dovolených a cest za poznáním, ale ve Stríteži mimo jiné patří třem sportovním turnajům, a to ve volejbalu, tenise a nohejbalu.

Každoročně si mnozí občané obce udělají čas a přijdou změřit své síly a zhodnotit, jak jsou na tom v porovnání s léty minulými, a zjištění to jsou vskutku zajímavá a mnohdy se probírají až do pozdních hodin u sklenice chladivého moku. Poděkování patří hlavně všem, kteří tyto akce pořádají a nehledě na svůj čas se snaží udělat něco pro občany,

a že se to daří, tak o tom svědčí již v pořadí X. ročník tenisového turnaje a krásně je doplňují další turnaje. Štafetu vítězství pomalu přebírají mladí a ti dříve narození sledují své následovníky mnohdy z řad svých dětí. Je dobré, že mladí lidé si najdou čas a jdou si zasportovat a já takové aktivity vítám. Chci popřát všem organizátorům mnoho elánu do dalších let a ať ty další sportovní akce jsou ještě úspěšnější než ty letošní.

Miroslav Jaworek

Strítežský bazárek

■ Už se stalo tradicí, že skupinka maminek pod vedením Ivy Pfeiferové pořádá ve Stríteži bazárek dětského oblečení.

Akce jsou pořádány v březnu a září a mnozí návštěvníci této akce si velmi pochvalují jak celkovou nabídku, tak i organizaci celé akce. Jsem rád, že v naší

obci máme tak obětavé maminky, které ve svém volném čase jsou schopné uspořádat akci takového významu. Musím podotknout, že výtěžek z této akce vždy věnují na dobrou věc, např. k zakoupení hraček pro děti zdejší ZŠ a MŠ.

Miroslav Jaworek

Barevné léto s knihou

■ I o letošních prázdninách se konala v hnojnické knihovně akce, určená dětem od 10 let.

Setkali jsme se celkem pětikrát. Naučili jsme se obalovat knihu. Obalenou knihu jsme doplnili záložkou. Naučili jsme se, jak může vypadat čtenářský deník. Vytvořili jsme stojánek na vzkazy. Poslední den jsme udělali 3D obrázek. Všechny pět dnů bylo moc zajímavých a poučných. Chtěla bych poděkovat p. Pavlíně Mlčochové a p. Marcelu Vizciorové, za pěkně prožité dopoledne v období prázdnin.

Eva Pavlicová

AUTOSERVIS

U Rašky
Přes u Vaší auto je náš domov.

Pneumatiky – prodej a přezutí,
klimatizace – servis a plnění,
diagnostika, geometrie,
příprava a zajištění STK,
pojistné události, zapůjčení
náhradního vozidla. Vedeme
evidenci vozidel, upozorňujeme
SMS na blížící se STK a servis
výměny oleje.

AUTOSERVIS U RAŠKY
Horní Tošanovice 6
Tel.: 604 905 064, 604 875 672
www.autoservisurasky.cz

Africké bubny v Třanovicích

■ V polovině září se třanovickou školou rozléhaly zvuky afrických bubnů. Zavítala tam zkušená lektorka s programem „Muzikohrátky“.

Hodina věnovaná prvňáčkům a dětem z mateřské školy, byla naplněna spoustou rytmických a relaxačních cvičení. V útulných prostorách školní pudy se žáci seznámili s nezvyklými hudebními nástroji. Mimo jiné se děti

zaposlouchaly do tónů tibetské mísy, indiánské píšťaly a legrační brumle. Netradiční vyučování se všem zúčastněným velmi líbilo, zvláště díky různorodým náčiním, které si mohli vyzkoušet. Děkujeme za příjemně strávené chvíle a načerpání nových poznatků nejen pro výuku.

Z. Niemczyková

Střítežský příměstský tábor

■ Stalo se již dobrou tradicí uspořádat pro děti ze Stříteže třídní příměstský tábor. Letos se konal v kulturním domě ve Stříteži.

Pro 50 dětí připravili učitelé nedělních besídek ze Slezské církve evangelické zajímavý program. Během celého tábora mohly děti slyšet Biblické příběhy v zajímavém podání. Podobně jako v jiných letech si mohly děti zaspotovat a zasoutěžit. Každé ráno

děti rozhýbala oblíbená rozcvička, na kterou se děti těšily. Ani letos na nás nezapomněli klauni a co víc, pro děti přijely i koně s kočárem. Projíždku s koňmi si děti náležitě užily. Všechny své výrobky si děti odnesly ve vyzdobených krabicích domů. Chceme poděkovat obecnímu úřadu za jejich vstřícnost a finanční podporu.

Marta Kaletová

Školní život očima dětí

■ Se začátkem nového školního roku jsme s dětmi oživilí vzpomínky na zážitky z roku minulého. Nebylo jich zrovna málo, a tak se skvěle hodily prezentace fotografií na našem novém školním webu.

Někteří se pustili do kreslení, jiní si raději povídali, našli se i malí spisovatelé, kteří dali přednost tužce a papíru. Rázem jsme tu měli přehlídku sportovních, zábavných, dobrodružných, kulturních a jiných akcí prožitých ve školních lavicích i mimo ně, jako například mikulášskou nadílku, lyžařský výcvik, soutěž ve sběru papíru, pěveckou a výtvarnou soutěž Rozvíjej se, poupátko, karneval, akcí Tvoření s tatínky aneb Den volna pro maminky, turnaje v přehazované, florbalu a vybíjené, setkání divadel, atletický trojboj, školní výlet či radovánky. Možná to způsobily blíží se prázdniny, možná ces-

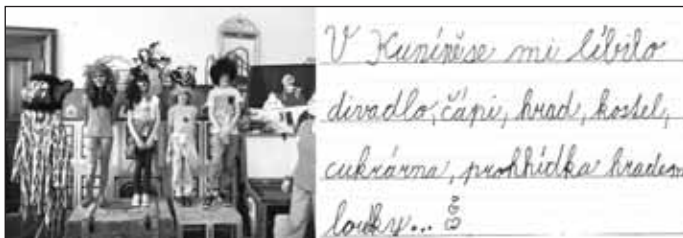
rodičů a dalších partnerů školy, kteří přispěli finančními a věcnými dary ke zlepšení podmínek vyučování i provozu školy, za což jim patří velké poděkování. Rádi bychom poděkovali také zastupitelstvu obce Střítež za vybudování nového dětského hřiště s herními prvky, které jsme si mohli užít už na konci minulého školního roku. Školní život jsme prožili ale především ve školních lavicích – mnohé jsme se naučili i dozvěděli.

Zveme vás k malému nahlédnutí do vyučování, ve kterém často z úst dětí vzešly hotové perly...

U: „Co je to dobytek?“ Ž: „Dobytěk je, když dokupujeme nábytek.“

U: „Děti, jak se nazývá přibytěk od krav?“ Ž: „Kravinec.“

U: „Jak jste si pomohli ve slově nůžky?“ Ž1: „Řekneme si hodně nůžek.“ Ž2: „Já jsem si řekl nožice.“

ta autobusem a tradiční řízek od maminky či vidina proniknutí do tajemného života na zámku, každopádně ze všech jmenovaných dětem nejvíce v paměti utkvěly vzpomínky na školní výlet do Kunína. Z paměti jen tak nevymažeme ani intenzivní týdenní jazykový kurz s Američanem Noahem. Výuka s rodilým mluvčím nás zaujala také díky krásným kresbickám, kterými často obohacoval svůj výklad. Jako každý rok jsme mysleli i na druhé a svými písničkami nebo dárečky z vánočních dílen jsme potěšili onkologicky nemocné děti, uživatele Slezské Diakonie a osoby se zdravotním postižením. Po celý rok jsme i my nacházeli podporu, a to především u našich

Děti o přestávce zvedají jeden druhého. Jsou napomenuty, ať to nedělají, protože mohou dostat kýlu. Ž: „Paní učitelko, já už jsem kýlu měl.“

U: „Opravdu? Jak se to stalo?“ Ž: „Blbě jsem se narodil.“

Ž: „Had leží stočený na sluníčku a ohřívají ho sluneční pampersky.“ Ž: „Moje maminka pracuje v kalendáři.“

Ž: „Paní učitelko, já mám krátký rukáv i noháv.“

Koho zajímá život školy více, může navštívit naše nové webové stránky www.zsstritez.cz, kde nájde fotografie, kalendář akcí a další informace. ŠSt

Srdečně Vás zveme na KONCERT

Program: - Pásmo duchovních písní a hudby
- Videoprojekce

Téma: Dějiny reformace

Kdy: 18.11. 2017 v 17 hod.

Kde: Sál kulturního domu
v Komorní Lhotce

Pořádá: Klub zdraví ve spolupráci
s Církví Adventistů sedmého dne
a obcí Komorní Lhotka

www.komornilhotka.cz/sal-z

Den se sociálním pracovníkem

■ Akce je příležitostí pro všechny, kteří chtějí nahlédnout pod pokličku práce sociálního pracovníka.

Od 2. do 8. října 2017 proběhne již 9. ročník Týdne sociálních služeb ČR, v rámci kterého se koná 2. ročník akce Den se sociálním pracovníkem, kdy Slezská diakonie opět otevře dveře do svých sociálních služeb a umožní ve svých střediscích prožít hodinu se sociálním pracovníkem. Akce je určena všem, kteří chtějí poznat práci sociálního pracovníka. Na základě této zkušenosti budou chápat, jak sociální pracovníci pomáhají seniorům, lidem s postižením, lidem bez domova nebo lidem s jiným sociálním problémem. Je to také příležitost zvážit studium sociální práce a poté hledat pracovní uplatnění v sociálních službách. Sociální práce je velmi perspektivním studijním oborem

s širokou paletou pracovního uplatnění a velkou poptávkou z řad poskytovatelů sociálních služeb. Sociální problémy provází každou společnost. Studium sociální práce a práce v sociálních službách je správnou volbou pro ty, kteří mají motivaci pomáhat druhým, jsou vnímaví k potřebám druhých lidí, jsou schopni druhé vést, pokud je to v jejich možnostech, jak si v nepříznivých situacích pomoci sami, a tak zvýšit kvalitu svých životů. O akci Den se sociálním pracovníkem byl v loňském roce zájem a měl velký úspěch. Mnohým otevřel oči na sociální službu a její uživatele. Lidé vnímali práci sociálních pracovníků jako profesionální a potřebnou, proto jsme se rozhodli tuto akci pořádat i letos.

Lenka Waszutová

Prázdninové aktivity seniorů

■ Ani o prázdninách ze svých aktivit členové klubu důchodců ve Stříteži nic neubírají. V červenci se skoro třicítka seniorů vydala z Komorní Lhotky po turistické trase na Prašivou.

Zdejší turistická chata postavená už v roce 1921 prošla významnou rekonstrukcí díky nadšeným chatarům a dobrovolníkům. Důchodci doslova zírali, jak se podařilo nádherně zrenovovat Bezručovu místnost i historický Valečkův sál. Ten dostal jméno po hlavním iniciátorovi stavby této chaty. Jen tak pro zajímavost, pět tisíc korunami přispěl na její stavbu i prezident T. G. Masaryk. V roce 2015 vznikl projekt „Vzkříšení horské chaty na Prašivé“ a samotný objekt, který je nejstarším v těšínské části Beskyd, získává svými proměnami stále větší oblibu u návštěvníků Beskyd. V srpnu jsme zamířili do Mostů u Jablunkova. Cílem byla

stará chalupa, dřevěnka Na Fojtství, která byla zručnými rukami tesařských mistrů – tatranských horalů ze Zakopaného, zrekonstruována v letech 2007 a 2008. V dobách, kdy byl pánem na vsi fojt, stála od r. 1790 v centru obce a bydlel zde mostecký fojt Sztokowski. Dnes se zde názorně můžete seznámit s tradičními řemesly a uměním tohoto regionu. Po dvou výletech si dali senioři na konci prázdnin bowlingové dostaveníčko v SC Smilovice. Na dvou drahách si to rozdali ženy i muži a výkony byly skoro neuvěřitelné. Pro sportovní znalce jen uvedeme výkony nejlepších. U žen kralovaly A. Lipowská s nástřelem 145 bodů a F. Kaletová s 127 body. U mužů shodili nejvíce kuzelek M. Nogol 144 a M. Fober 127.

Karel Moškoř

**Koupím pozemek pro výstavbu rodinného domu min. 1000 m², voda, elektřina. Platím hotově.
tel: 724 670 589**

Babyclub v Třanovicích

■ Jste maminkou na rodičovské dovolené nebo jste v radostném očekávání? Neváhejte a přijďte do našeho babyclubu!

Scházíme se obvykle jednou až dvakrát za měsíc, a to vždy ve středu v 9.30 hod. v budově u evangelického kostela v Třanovicích. S dětmi si zpíváme, recitujeme, zapojujeme je do výtvarných činností, a zatímco si hrají,

předáváme si s maminkami vzájemně zkušenosti. Občas k nám také zavítá host, který se zabývá pro nás aktuálním tématem, např. zdravou výživou či péčí o zubní hygienu u nejmenších. Více informací včetně rozpisu nejbližších témat naleznete na webových stránkách: babyclub.webnode.cz. Těšíme se na Vás.

Eliška Tomiczková

„Noví“ občané v Komorní Lhotce

■ Pod sekci zahraničních vztahů Slezské diakonie je od roku 2004 koordinován program „Rok mezinárodním dobrovolníkem“ (zkratka „INVY“ vychází z anglického názvu programu „International Voluntary Year“).

Mladí lidé, kteří přicházejí na 10 až 12 měsíců do našeho kraje, jsou povětšinou absolventi středních a vysokých škol, kteří si chtějí ujasnit, v jaké oblasti se budou v budoucnosti seberealizovat. Jejich velkou motivací je potřeba být užitečnými, snaha postavit se na vlastní nohy, poznání nové kultury a přátel, profesní a osobnostní růst aj. V současnosti působí na střediscích a školách diakonie 19 dobrovolníků, z nichž 5 je ubytováno v Komorní Lhotce. Obyvatelé obce, kteří mají rádi pestrost a chtějí se seznámit s novými přírůstky, jistě potěší fakt, že dobrovolníci pocházejí z rozličných zemí, konkrétně Španělsko, Ukrajina, Německo, Maďarsko a Řecko. Všichni jsou veselí a společenší a uvítají nové přátele a tipy, jak trávit volný čas. Dobrovolníci také pilně studují český jazyk a setkávání se s místními jim pomůže procvičovat novou slovní zásobu v praxi. Jistě se najdou i tací, kteří se podělí o kulinářské libůstky ze svých zemí výměnou například za domácí marmeládu. Ačkoli by někteří mohli namítat, že dobrovolníci jsou jen „ruce

navíc“, jejich služba je podstatně důležitější. Umožňují našim střediskům osobnější a intenzivnější péči. Každý dobrovolník je nositelem mnoha talentů, které sebou přináší spoustu jedinečných zážitků a nové inspirace. Slezská diakonie považuje mezinárodní dobrovolnictví za jedinečnou příležitost k neformálnímu učení všech zúčastněných stran. Napomáhá k růstu dobrovolníků, uživatelům na střediscích, jejich rodinám a místní komunitě, kde mezinárodní dobrovolník aktivně působí. V mnoha zemích má dobrovolnictví hlubokou tradici a je tak přirozenou součástí života, u nás si však stále velmi nesměle nachází své místo. Doufáme, že přítomnost mezinárodních dobrovolníků v našem kraji inspiruje mladé lidi získat novou perspektivu, která nahlíží na dobrovolnictví jako obohacující dobrodružství. Proto bychom rádi podpořili sblížování místní komunity s nově přicházejícími mezinárodními dobrovolníky.

Michaela Staňová

Zveme vás na vítání mezinárodních občánků a setkání s nimi dne 20.10. v 18 hod v sále obecního úřadu v Komorní Lhotce.

Těšit se můžete na virtuální cestování s našimi dobrovolníky a jimi připravené jednohubky reprezentující jejich domovinu.

Zájezd MS Třanovice

■ V sobotu 26. června se uskutečnil tradiční jednodenní poznávací zájezd pobočného spolku Matice slezské z Třanovic.

Opět jsme se vydali poznávat krásy země našich východních sousedů. Cílem cesty se tentokrát stala obec Topolčianky. Do slovenské obce odjelo jednapadesát členů a příznivců spolku. Na pořadu byla prohlídka jednoho z nejkrásnějších klasicistních zámků na Slovensku, jenž byl v letech 1923-1951 letním sídlem prezidentů ČSR. Nyní je zámek národní kulturní památkou. Ohromeni jsme byli především nádhernou historickou knihovnou s více než 14 tisíci svazky, mezi kterými se nachází i vzácný exemplář Bible Kralické pocházející z roku 1613. Zámek je umně zakomponován do

rozsáhlého parku v anglickém stylu. Procházka parkem v příjemném stínu nám přišla vhod. Došli jsme na konec parku, kde se nachází Národní hřebčín, který se od roku 1921 specializuje na chov huculských, arabských, lipicánských koní a Slovenského teplokrevníka. Prošli jsme se stáji a viděli mnoho ušlechtilých koní. Tropický den se přehoupl k večeru, tak jsme využili poslední volné chvíle k posezení v jedné z místních kaváren. Za skvělý zájezd patří poděkování jak představitelům Matice slezské v Třanovicích, tak firmě Spetra za zapůjčení autobusu. Další zájezd je naplánován na konec září. Tentokrát navštívíme město Vizovice ve Zlínském kraji.

Jana Zatloukalová

BUFET HNOJNÍK

Otevírací doba: po – pá, 7:00 – 15:00 hod.

Kde nás najdete: v Hnojníku (v prostorách COOP)

Kontakty: Tel. 777 306 656

od 11:00 – 15:00 hod.

www.bufethnojnik.cz

ZEMNÍ PRÁCE minibagrem 2.6 tun
KDYKOLIV-KDEKOLIV

Tel: 603 25 25 80

ODVOZ A LIKVIDACE ODPADNÍCH VOD A FEKALIÍ

CENA 1.000Kč/5m³
doprava 25Kč/km
volejte dispečink 605 207 177

Strípky z Vělopolí

Čejkovice nikdy více?

To rozhodně není pravda! Tento jednodenní zájezd zahrádkářů se všem moc líbil. Za prvé to krásné slunečné počasí! Za druhé pohled z vyhlídky na výsluní do malebné jihomoravské krajiny kolem Čejkovic neměl chybu. Náš výlet však začal exkurzí v areálu firmy SONNENTOR na zpracování bylin, čajů a koření z ekologického zemědělství. Vznikl v místě starého zdevastovaného Havlíčkova mlýna a později i na ploše starého rozpadlého kravína na kopci nad historickými Templářskými sklepy. Jistě mi dáte za pravdu, že pití bylinkových čajů je prospěšné proložít sklenkou dobrého vína.

Brambory, kobzole, kartofle, zymnioki...

A víte, že trošku jižněji na vašašku jim říkají erteple? Tímto článkem chci navázat na článek z minulého čísla Krásné léto s mandelinkou. Nebojte, nemíním vytvořit seriál typu Ordinance v růžové zahradě. Chci se podělit radostnou zprávou, že mandelinka bramborovou nať nesežrala, ať již bylo důvodů víc. Ruční sběr, postřiky, přelet na sousedovou kvalitnější nať. Brambory se urodily! Určitě k tomu pomohlo i počasí. Méně deštových srážek, teplo a sucho. Radovali se nejen velkopěstitelé, ale i zahrádkáři se záhonky, že by je ubrusem přikryl. Zatímco ti první budou mít zásobu do příštího sběru, ti druzí již většinou míří do kafru. Letos nebude dostatek brambor pro čuníky. Ke krmení se vařily malé drobníky a těch je poskrovnu. A to je vlastně dobře, protože chovatele prasátek skoro vymizeli a mohli bychom je spočítat na prstech jedné ruky. Velké brambory také nejsou k zahoezení. Těšit se můžeme na bramboračku, na bramborové placki na blaše nebo strýky. O co méně vepřového, o to častěji si můžeme dopřát

jídlo, kde bez brambor nedáme ani ránu. Dobrou chuť!

Léto a prázdniny, děti a koně

Nemusíme mít každé léto dovolenou snů, prázdniny u moře nebo v exotické zemi. Někdy můžeme prožít pár báječných prázdninových dní i v tak malé vesničce jako je Vělopolí. A když k tomu přidáme koníky, tak je o trochu práce i zábavu postaráno. O koně je nutno se postarat a zde to platí bez výjimky. To ví všechny děti, které se účastnily týdenních pobytů na pony kempu. A že léto bylo pořádně horké, přišlo vhod i ponoření se do vody v bazénku. Poslední noc si děti vyzkoušely stezku odvahy a možnost vyspat se na seně. Méně odvážné spaly ve stanech. A všechny si na památku odnesly vysvědčení o svých jezdeckých dovednostech.

Z historie Těšínského Slezska

Mgr. Piotr Pluskowski je odborník na slovo vzatý přes historii polského motorismu. Na přednášku přijel starou Volhou. Vrátili jsme se o několik století zpět, abychom sledovali vývoj dějin Těšínského knížectví po současnost. Výklad byl zpestřen promítáním diapozitivů a samozřejmě nechyběly i ukázky dřevěných modelů aut. Vřele doporučuji!

Vělopolští zahrádkáři a klobásky

Pokud si myslíte, že zahrádkáři jí jenom to, co si vypěstují, tak jste hodně vedle. Nic proti zdravému stravování, ale jak bychom vypadali? A tak hurá pro klobásky do řeznictví. Jeden zářijový pátek jsme určili dnem opékání a konzumace klobásek. Sousedé pospolu skromně hodovali u stolu. Jedli, pili (nealko) a dobře se bavili.

Připravila:

Vladislava Latochová

Program setkání na Karmelu ve Smilovicích

Bohoslužby v 8.30 hod., biblické hodiny a slavnosti v 15 hod.
V říjnu: 8.10. – Biblická hodina, 15.10. – Biblická hodina, 22.10. – Bohoslužby, 29.10. – Slavnost reformace. **V listopadu:** 5.11. – Biblická hodina, 12.11. – Biblická hodina, 19.11. – Biblická hodina, 26.11. – Bohoslužby. **V prosinci:** 3.12. – Biblická hodina, 10.12. – Vánoční odpoledne, 31.12. – Bohoslužby v 17 hod., 31.12. – Silvestrovský večer v 18 hod. Bližší informace na www.ksschsmilovice.cz

Program setkání v Řece

Nedělní besídka pro děti v 10.30 v prostorách OÚ. Setkání mládeže v pátek v 18.00 ve Smilovicích na Karmelu. **Bohoslužby** v evangelické kapli **5.11.2017** ve 13.30 (polské), Dětská vánoční slavnost 3.12. v 15 hod. Bližší informace na www.sceavkl.cz

Srdečně zve Slezská církev evangelická v Komorní Lhotce a Křesťanské společenství

Dożynki w Trzanowicach

■ Jak co roku w pierwszą sobotę września odbyły się dożynki w Trzanowicach. Korowód wyruszył od Dworu Kapla i jego uczestnicy mieli możliwość pooglądać uroki Trzanowic z przyczep ciągników.

Cała impreza odbywała się w parku za urzędem gminnym. Po obrzędzie dożynkowym przeprowadzonym przez ZT „Trzanowice” duchowni obu kościołów poświęcili dożynkowy wieniec i chleb. Starosta pan Jan Tomiczek złożył podziękowania na ręce duchownych za długoletnią współpracę. Poraz koleny gospodarzami tegorocznych dożynek byli Ryszard i Gabriela Jochymkowie.

Ważnym punktem uroczystości było poświęcenie nowego wozu trzanowickich strażaków ochotników. Ci, oprócz zabezpieczania imprezy, zapewnili też atrakcję dla dzieci, jaką była możliwość użycia strażackiej sikawki. Konferansjerkę prowadziła znana na całym Zaozlu i nie tylko Izabela Kapias. W programie dożynkowym grała kapela Bezmiana, tańczyły najmłodsze i starsze dzieci, a także dorosła już niemal młodzież z zespołu „Trzanowice”. Choreografką,

bez barier – innowacyjne metody nauczania osób dorosłych”) z Łotwy, Litwy i Polski i Czech. Po raz pierwszy zorganizowano konkurs na najlepszy upieczony w domu chleb. Do konkursu zgłosiło się 11 uczestników z 15 rodzajami chlebów, każdy z uczestników otrzymał nagrodę pocieszenia (warzeszki, koszyki...) zaś nagrodą główną była mąka orkiszowa (špaldová), którą do konkursu podarował pan Martin Guzner (miejscowy rolnik), któremu tym samym bardzo dziękujemy. Wyniki konkursu o najlepszy domowy chleb: 1 miejsce pani Renaty Cymorek, Trzycież, 2 miejsce pani Halina

która przygotowała program ze wszystkimi grupami wiekowymi, jest Weronika Uherek. Gościnnie wystąpiły także zespoły spoza Trzanowic, kapela „Maliniorze” z Brennej w polskiej części Śląska Cieszyńskiego, DFS Valášek z Kozlovic, a także „Capkovcy” ze Skalitého ze Słowacji. Po części folklorystycznej na scenie pojawiły się pokazy parkouruowych ćwiczeń. Wieczorem zaś ze sceny było słychać zespoły muzyczne MBand oraz pinDUR. Pomimo chłodnego wieczoru jak zwykle Trzanowianie bawili się przy muzyce do późnych godzin nocnych, najbardziej wytrwałym do tańca grał DJ Tommy. Gośćmi tegorocznych dożynek byli starostowie okolicznych gmin, zaś gośćmi specjalnymi tegorocznej imprezy byli uczestnicy programu: Erasmus+ („Wiedza

Zawadzka, Trzycież, 3 miejsce pani Kateřina Rakotzyová, Domaślowice Dolne. Jednak przystało trzeba, że wszystkie wystawione do konkursu chleby były smaczne i z pewnością każdy chętnie zastąpił by którymkolwiek z nich ten, który na co dzień kupujemy w sklepie. Imprezą towarzyszącą były pokazy zdalnie sterowanych samochodów terenowych przez „Moravia Cup RC Rally”. Tegoroczne „Trzanowski dożynki” organizowane przez MK PZKO przy wsparciu Gminy Trzanowice oraz pozostałych organizacji gminnych były finansowane z programu dotacyjnego województwa morawsko-śląskiego. Wszystkim serdecznie dziękujemy za jakąkolwiek pomoc w organizacji dożynek.

ZKT

Dożynki Prezydenckie w Spale

■ Na zaproszenie Kancelarii Prezydenta RP pana Andrzeja Dudy wyjechała reprezentacja Zaozlia na kolejne XI. Dożynki Prezydenckie w Spale.

W tym roku Zaozlie reprezentowali przedstawiciele zespołu tanecznego „Trzanowice” MK PZKO w Trzanowicach. Czteroposobowa reprezentacja na czele z Dorotą Uherek wzięła udział w nieformalnym spotkaniu z parą prezydencką, w uroczystej polowej mszy świętej oraz w korowodzie dożynkowym. Podczas

spotkania z parą prezydencką poinformowano krótko o działalności zespołu folklorystycznego, o sytuacji w szkolnictwie polskim na Zaozlu, konkretnie w Gnojniku. Para prezydencka przyjęła książkę o Trzanowicach oraz płytę DVD o działalności MK PZKO i zespołu tanecznego „Trzanowice”. Bardzo ładną akcją popsuła tylko deszczowa pogoda.

Dorota Uherek

Voltiž Duha uspěla

■ Tým voltizního družstva z Dolních Domaslavic, který jsme v minulém čísle chyběně umístili do Dolních Tošanovic, se účastnil v Tlumačově se svými dětskými členy mistrovství České republiky.

Celoroční příprava, tréninky a kvalifikační závody absolvovaly děti motivované k těmto vrcholovým závodům, kde předvedli volnou a povinnou sestavu jak v přátelských, tak v mistrovských soutěžích.

A úspěchy?

Nejmenší děti ve skupině D zakončily sezonu na koni Hasan na 3. místě ve složení Natálie Zajícová, Jana Žilinská, Erika Marcinová, Michaela Ociepková, Agnes Nogová a Nela Ježová. V kategorii „Jednotlivci děti” obsadili krásná místa: Anička Cieciová 1. místo, Aneta Santarius 4. místo, Kateřina Gociová 9. místo a Vanesa Dedková 13. místo. „Jednotlivce Junior” pak reprezentovali Michaela Pachotová v mistrovské soutěži 6. místo a v přátelské soutěži Michael Fukala 1. a 2. místo v kategorii mužů. Při těchto krásných

výkonech byli partáky dětí koně Hasan a Sebastian.

Velký respekt a poděkování zaslouží trenérky Karolína Pachotová, Kateřina Kalfasová a rodiče dětí, kteří celý rok usilovně pomáhali při přípravě dětí, včetně doprovodu na závody a představení.

Zakončení sportovní sezony pak bude patřit členkám paravoltiže, které se opět kvalifikovaly na Mistrovství České republiky v této disciplíně. První říjnový víkend v Orion Praha budou dívky Petra a Mariánka usilovat o ty nejlepší místa. Zde díky poskytnutému daru Nadace ČEZ budou moci obě cvičenky cvičit své sestavy na koni NICK v nových závodních dresích.

A co dál? Tréninky, tréninky a tréninky. Rovněž díky další získané dotaci z nadace T-Mobile budou příští rok vyjíždět členové Voltiže Duha za seniory a zdravotně postiženými přímo do pobytových zařízení, kde předvedou své umění.

Jana Vavrošová

Topení a komíny

■ V dohledné době opět nastane hlavní topná sezóna a všichni provozovatelé spalínových cest by neměli zapomenout na povinnosti související s jejich provozem.

Tyto jsou stanoveny vyhláškou č. 34/2016 Sb., o čištění, kontrole a revizi spalínové cesty. Abyste se i vy nestali smutným číslem ve statistice požárů způsobených zanedbáním čištění a kontrol spalínových cest, je dobré si opětovně připomenout hlavní zásady jejich provozování. Kdy a v jakých lhůtách se tedy kontroly, revize a čištění spalínových cest musí provádět a kdo je může provádět? Kontrola spalínových cest se provádí po jejím vyčištění, přičemž se posuzuje zejména stav a provedení spalínové cesty,

volný a bezpečný přístup ke spalínové cestě a k jejím otvorům, dodržení bezpečné vzdálenosti od hořlavých předmětů, zajištění požární bezpečnosti stavby a rovněž, zda nedošlo k zásadním změnám oproti stavu zjištěnému při minulé kontrole nebo revizi. Kontrolu spalínové cesty provádí oprávněná osoba, kterou je držitel živnostenského oprávnění v oboru kominictví. Revize spalínové cesty se provádí před jejím uvedením do provozu, dále při každé stavební úpravě komína, při změně druhu paliva připojeného spotřebiče, před připojením spotřebiče do nepoužívané spalínové cesty atd. Revizi spalínových cest může provádět oprávněná

osoba, která je zároveň držitelem osvědčení revizního technika spalínových cest. Čištěním spalínové cesty se rozumí čističí práce, zejména se zaměřením na odstraňování pevných usazenin, nečistot a kondenzátů. Čištění spalínové cesty provádí oprávněná osoba, kterou je držitel živnostenského oprávnění v oboru kominictví. Ačkoli lze čištění komínů u spotřebičů s výkonem do 50 kW včetně lze provádět svépomocí, je lepší se spolehnout na odborníky. V případě vzniku požáru sazí v komíně se snažte jednat v klidu a s rozvahou. Ihned volejte hasiče na tísňovou linku 150, případně 112. Požár v komíně nikdy nehaste vodou. Komín by mohl popraskat nebo by dokonce mohlo dojít k výbuchu. Do příjezdu hasičů

je možné zkusit hasit plameny vzhazováním suchého písku vymetacími dvířky nebo ze střechy do komína. Místo písku lze použít i hasicí přístroj sněhový nebo práškový. Pokud je to možné, omezte přístup vzduchu do komína (např. uzavřením vzduchové klapky u kotle, odstraněním kouřovodu a utěsněním sopouchu třeba i starými montérkami). Hasební práce však provádějte pouze v případě, že nemůže dojít k ohrožení zdraví nebo života zasahující osoby!

por. Ing. Dalibor Kubátka,
Hasičský záchranný sbor Moravsko-
slezského kraje, územní odbor
Frýdek-Místek

Boronów – gmina partnerska Komorní Lhotky – na przestrzeni wieków i współczesnie

■ W 2017 roku mija dziesiąta rocznica podpisania przez starostę Stanisława Cmiela i wójta Rufina Majchrzyka umowy o współpracy pomiędzy gminami Boronów i Komorní Lhotky.

W poniższym artykule chcemy przybliżyć mieszkańcom Ligotki naszą polską gminę partnerską, która jest nam bardzo bliska kulturowo, chociażby z tego powodu, że znajduje się również na Śląsku. Boronów to wieś położona w dawnym księstwie opolskim, które podobnie jak księstwo cieszyńskie w którym leżała Ligotka, znajdowało się na Górnym Śląsku. Według dotychczasowych ustaleń nazwa Boronów po raz pierwszy została wymieniona w 1341 roku, co czyni ją nieco starszą od Ligotki wzmiankowanej w 1455 roku. Boronów i Ligotka wspólnie dzieliły losy Śląska i bardzo długo przynależały do tych samych organizmów państwowych. Dopiero wojny śląskie Prus z Austrią przerwały ten stan. W 1742 zakończyła się I wojna śląska, w wyniku której większość Śląska z Boronowem przypadła Prusom, natomiast przy Austrii pozostał jedynie Śląsk Opawski i Śląsk Cieszyński z Ligotką Kameralną. Na ziemiach śląskich ten podział okazał się bardzo trwały i funkcjonował aż do wybuchu I wojny światowej. W międzyczasie Prusy dokonały zjednoczenia Niemiec, a ołbrzymie obszary podległe cesarzowi w Wiedniu przekształciły się w Cesarstwo Austro-Węgier.

Burzliwy wiek XX

Pod koniec I wojny światowej, gdy już wiadomo było, że na gruzach Monarchii Austro-Węgierskiej powstaną państwa

narodowe, w tym Polska i Czechosłowacja, na Śląsku będącym pod panowaniem austriackim powstały dwie organizacje: Rada Narodowa Śląska Cieszyńskiego w Cieszynie i Zemský národní výbor pro Slezsko w Opawie. Obie te instytucje 5 listopada 1918 roku zawarły porozumienie, które dzieliło księstwo na strefy wpływów polskich i czeskich na zasadach etnicznych. W jego wyniku większość Śląska Cieszyńskiego, z Białą, Skoczowem, Wisłą, Cieszynem, Boguminem, Karwiną, Trzyńcem i Jabłonkowem znalazła się w strefie polskiej. Do nowopowstałego państwa czeskiego włączono takie miejscowości jak: Frydlant, Orłowa, Frydek i Polska Ostrawa, której nazwę zmieniono wkrótce na Śląska Ostrawa. Ten podział został przyjęty przez mieszkańców ze zrozumieniem, bowiem kryterium językowe było jasne i czytelne. W tym okresie, w którym Ligotka Kameralna znajdowała się w Polsce, Boronów należał jeszcze do Niemiec. Jak dobrze wiemy w 1919 roku rozpoczęła się wojna. Czesi opanowali wszystkie interesujące ich tereny z zakładami przemysłowymi w Boguminie, kopalniami w Karwinie, Trzyńcem, gdzie znajdowała się huta – wówczas największa w uropie kontynentalnej. Zajęli też część Cieszyna aż do rzeki Olzy. Przede wszystkim opanowali Kolej Koszycko-Bogumińską, główne połączenie czeskiej sieci kolejowej ze Słowacją. Wojska czechosłowackie zajęły teren do linii, która obecnie stanowi granicę polsko – czeską. Zajęty przez Czechów obszar zaczęto nazywać Zaolziem. Na

terenach czeskich znalazła się Ligotka Kameralna. Od roku 1919 po raz pierwszy można się spotkać z nazwą Komorní Lhotka. Tymczasem na niemieckim Śląsku rozpoczęła się walka o przyłączenie Górnego Śląska do Rzeczypospolitej Polskiej. W ciągu kilku lat wybuchły aż trzy powstania śląskie. Pierwsze w sierpniu 1919 – trwało około tygodnia, po czym zostało stłumione przez regularne wojska niemieckie. Niemal w rocznicę pierwszego powstania w sierpniu 1920 wybuchło drugie powstanie śląskie, które trwało już prawie dwa tygodnie, po czym także zostało stłumione. 20 marca 1921 na terenie całego Górnego Śląska przeprowadzono plebiscyt, którego wyniki były następujące: 59,7 % za Niemcami, a 40,35 % za Polską. W Boronowie za Polską opowiedziało się 61,3 % ludności. Po plebiscycie zwycięskie mocarstwa chciały przekazać Polsce niecałe 10 % plebiscytowego obszaru. Wtedy wybuchło największe – trzecie już powstanie miejscowej ludności. Było najdłuższe i trwało ponad 2 miesiące. Powstanie zakończyło się zawieszeniem broni. W październiku 1921 roku Rada Ambasadorów Ligi Narodów ustaliła przebieg granicy polsko-niemieckiej. Tereny przyłączone do Polski stanowiły 29 % obszaru plebiscytowego. Polska przejęła przyznane obszary w 1922 roku. Boronów znalazł się w państwie polskim. Dzisiaj dość duża grupa mieszkańców Boronowa może powiedzieć, że ich przodkowie uczestniczyli w powstaniach śląskich. Korzystając z dogodnej sytuacji międzynarodowej

Polska wykorzystała okazję i w czasie nacisków Adolfa Hitlera na Czechosłowację przekazała Czechom ultimatum, w którym żądała oddania Zaolzia. Rząd czechosłowacki zgodził się spełnić polskie warunki i Czechosłowacja przekazała Polsce sporne tereny. 2 października 1938 roku Zaolzie zostało przyłączone do Rzeczypospolitej. Przez niecały rok Boronów i Ligotka Kameralna znów znalazły się w Polsce i ponadto w jednym województwie – śląskim, ze stolicą w Katowicach. 1 września 1939 roku znowu wybuchła wojna. To już kolejna w ciągu ostatnich 25 lat na terenach Śląska. Nazistowskie Niemcy napadły na Polskę. Wynikiem tej agresji było m. in. wcielenie całego polskiego Śląska, wraz Zaolziem do III Rzeszy. Boronów i Ligotka Kameralna znalazły się w Rejencji Katowickiej, a od 1940 roku po połączeniu z Rejencją Opolską w Prowincję Górnośląską. Koniec II wojny światowej znów przyniósł zmianę przynależności państwowej Boronowa i Ligotki. Boronów znalazł się w Polsce, a Ligotka Kameralna w Czechosłowacji. Po roku 1945 wiele osób opuszcza Zaolzie i udaje się do Polski. Wśród nich jest wieloletni poseł na sejm czechosłowacki Leon Wolf oraz rodzina Buzków. Jerzy Buzek, przyszły polski premier i przewodniczący Parlamentu Europejskiego – urodzony w Śmiłowicach w 1940, a chrzczony w Ligotce Kameralnej – wraz z rodziną opuszcza rodzinne strony i zamieszkuje w Chorzowie. Od tej pory Boronów ciągle pozostaje w państwie polskim, Ligotka natomiast w 1993 roku

po pokojowym rozpadzie Czechośłowacji znalazła się w Republice Czeskiej.

Sprawy wyznaniowe

Bardzo ważnym wydarzeniem dla całego Śląska były wystąpienia Marcina Lutra w 1517 roku. Tezy nie trafiły na suchy grunt, lecz na żyzną glebę. Na terenach obecnego powiatu lublinieckiego także. Protestanci zajęli jeden lub dwa kościoły w Lublińcu. Najbardziej wpływową w tym czasie na terenach księstwa opolskiego rodzina Kochcickich w swoich włościach popierała wyznanie reformowane. Na terenie księstwa cieszyńskiego wyznanie ewangelicko-augsburskie bardzo szybko znalazło swoich wyznawców. Po śmierci księcia cieszyńskiego Kazimierza II w 1528 roku nauki Lutra rozszerzały się wśród mieszczaństwa i chłopstwa za przyzwoleniem regentki – księżnej wdowy. Gdy w 1545 władzę obejmuje książę Wacław III nowa religia jeszcze szybciej zaczyna zapuszczać swe korzenie. Najśłynniejszym duchownym ewangelickim z okolic Cieszyna był Jerzy Trzanowski (1592-1637) zwanym „Słowiańskim Lutrem”. Około roku 1590 już ponad 90 % ludności księstwa cieszyńskiego stanowili ewangelicy. Gdy po wymarcu dynastii Piastów w 1654 roku księstwo cieszyńskie przejmują austriaccy Habsburgowie, na terenie księstwa rozpoczyna się kontrreformacja. Nieco wcześniej w rejonach Lublińca podczas wojny trzydziestoletniej Andrzej Kochcicki – jako jeden z przywódców protestantów śląskich – opowiada się przeciw cesarzowi. Andrzej umiera w 1634 w cesarskim więzieniu, a dobra Kochcickich zostają skonfiskowane przez cesarza. Kościoły w rejonie Lublińca stają się na powrót katolickie. Mieszkańcy księstwa opolskiego stali się w następnych latach w prawie 100 % katolikami. Następny kościół ewangelicki w powiecie lublinieckim powstanie dopiero w 1760 roku, już po wojnach śląskich, w wyniku których większość Śląska przypadnie Prusom. Do dziś jest to jedyny kościół ewangelicki w powiecie. W przededniu wybuchu wojny trzydziestoletniej w 1611 roku w Boronowie powstaje kościół katolicki, który służy mieszkańcom aż po dzień dzisiejszy. Dziś mieszkańcami Boronowa są przede wszystkim katolicy i niewielka liczba ateistów. Patrząc się na przynależność administracyjną do struktur kościoła rzymsko-katolickiego, znów widać dokładnie, że Boronów i Ligotka przez wiele stuleci

nie były wspólnie do diecezji wrocławskiej. W 1000 roku ustanowione zostało biskupstwo we Wrocławiu. Obejmowało ono całe górne i środkowe dorzecze Odry, czyli historyczny Śląsk. Przez prawie tysiąc lat Ligotka i Boronów były w jednej diecezji. Dopiero wiek XX przyniósł podział. Boronów do 1925 roku przynależał do diecezji wrocławskiej, w latach 1925 – 1992 do diecezji katowickiej, a od 1992 roku do nowopowstałej diecezji gliwickiej. Ligotka Kameralna do 1978 roku przynależała do diecezji wrocławskiej, w latach 1978 – 1996 do diecezji ołomunieckiej, a od 1996 roku do nowej diecezji ostrawsko-opawskiej, która obejmuje cały obszar Śląska w Republice Czeskiej oraz północną część Moraw.

Czasy współczesne

Województwo. Dziś gmina Boronów znajduje się w województwie śląskim (to odpowiednik czeskiego kraju) w powiecie lublinieckim. Głównym miastem województwa są położone centralnie Katowice. Trzeba tu nadmienić że Śląsk na terenie Polski znajduje się w aż 4 województwach (W województwach lubuskim i śląskim – pół województwa jest śląskie, natomiast w dolnośląskim i opolskim – całe województwa leżą na śląskich ziemiach). Województwo śląskie, w którym znajduje się Boronów, jest tworem złożonym, bowiem tylko 48 % jego ziem to historyczny Śląsk, a aż 52 % to inna dzielnica – Małopolska.

Powiat

Miasto powiatowe Lubliniec położone jest na zachód od Boronowa. Jest to stare śląskie miasto założone w XIII wieku przez księcia opolskiego Władysława. Obecnie liczy 22 tysiące mieszkańców. W mieście oddalonym od Boronowa o 20 km znajdują się trzy hotele, które mogą służyć turystyce zwiedzającemu Boronów i okolice za bazę wypadową. Mankamentem naszej partnerskiej gminy jest bowiem brak hoteli i miejsc noclegowych. W samym Lublińcu z rzeczy ciekawych do zobaczenia można polecić zamek, w którym obecnie funkcjonuje hotel, oraz stare katolickie zabytkowe kościoły św. Mikołaja i św. Anny. W mieście znajduje się także nowoczesne muzeum multimedialne poświęcone Edycie Stein, które ma siedzibę w dawnym domu rodziny Courantów – dziadków Edyty. Sama Edyta Stein – przez wielu znana jako Teresa Benedykta od Krzyża – jest bardzo malowniczą

postacią. Ta Żydówka, została jedną z pierwszych uczonych kobiet, które uzyskały doktorat na uniwersytecie. Już jako osoba dojrzała dokonała konwersji na katolicyzm i wstąpiła do zakonu. Zginęła śmiercią tragiczną w hitlerowskim obozie koncentracyjnym Auschwitz. Papież Jan Paweł II ogłosił ją Patronką Europy. Jest nią obok św. Benedykta z Nursji, św. Cyryla, św. Metodego, św. Katarzyny ze Sieny oraz św. Brygidy Szwedzkiej.

Gmina

Dziś gmina Boronów liczy około 3,4 tysiąca mieszkańców, z których ponad 2,6 tysiąca mieszka w Boronowie. Reszta mieszkańców gminy zamieszkuje mniejsze wioski: Zumpy, Dębowa Górę, Grojec, Hucisko oraz Doły. W samym Boronowie najcenniejszym zabytkiem architektonicznym jest pochodzący z 1611 roku łąciński drewniany kościół pod wezwaniem Matki Bożej Królowej Różańca Świętego. Budynek ten jest ewenementem – jest to bowiem jedyny na całym Śląsku (zarówno w Czechach, Polsce i Niemczech – bowiem dziś historyczny Śląsk leży w granicach tych trzech państwowych) drewniany kościół katolicki zbudowany na planie krzyża greckiego. Na terenie gminy znajdują się też drewniane kapliczki oraz drzewa będące pomnikami przyrody. Cała gmina Boronów znajduje się w granicach Parku Krajobrazowego Lasy nad Górną Liswartą. Park ten obejmuje ponad 50 tysięcy hektarów. Przez gminę przebiegają dwa szlaki turystyczne.

Sport w gminie

W gminie Boronów bardzo prężnie rozwijają się kluby sportowe. Na terenie gminy działają aż dwa: Jedność oraz Boronovia. Piłkarska drużyna Jedności występuje w III lidze okręgowej, czyli 6 stopniu rozgrywek na 8 możliwych. Drużyna szkoli aż kilka drużyn juniorskich i zatrudnia przy tym 4 trenerów. Drużyna Jedności jest bardzo ważna nie tylko dla mieszkańców gminy, ale i dla mieszkańców całego powiatu lublinieckiego. Piłkarze swoje mecze rozgrywają z drużynami z północnej części województwa śląskiego. Szachowa drużyna Boronovia

występuje w III lidze, czyli 4 stopniu rozgrywek na 5 możliwych. Szachiści rywalizują z drużynami z całego województwa śląskiego. Szachowa drużyna z Boronowa jest jedną z trzech drużyn w powiecie lublinieckim. Mieszkańcy Boronowa są bardzo aktywni w środowiskach kibiców piłkarskich. Boronowianie kibicują drużynom ze Śląska, przede wszystkim Ruchowi Chorzów, Górnikowi Zabrze i Piastowi Gliwice.

Turystyka

Co można by polecić do zwiedzenia mieszkańcom Ligotki, który zawita do Boronowa? Turysta zmechanizowany jadąc autostradą jeżdżąc w kierunku Boronowa przejeżdża przez Tarnowskie Góry. Znajdują się tam zabytkowe kopalnie, które znajdują się na liście zabytków UNESCO. Część kopalni zwiedza się płynąc łódkami. Jest to jeden z najbardziej słynnych kompleksów kopalń w Europie. Polecić można również położony 5 km od Boronowa Koszęcin, w którym na terenie pałacu swoją siedzibę ma Zespół Pieśni i Tańca Śląsk założony przez Stanisława Hadynę (Hadyna pochodził z terenów załziańskich!). Nieco dalej za Boronowem zaczyna się Małopolska. Pół godziny drogi od Boronowa znajduje się Częstochowa, gdzie zbudowany jest słynny klasztor Jasna Góra, który oparł się w XVII wieku Szwedom w okresie, gdy opanowali niemal całą Polskę. Klasztor ten jest dziś słynnym miejscem pielgrzymkowym. Gościli tam aż trzech papieży: Jan Paweł II, Benedykt XVI oraz Franciszek. Także w Małopolsce 40 km od Boronowa znajduje się sieć zamków jurajskich zwanych Orlimi Gniazdami. Dzisiaj jest to mekka dla rowerzystów, wędrowców oraz grotolazów.

Aleksander Malcher

Třanovice

Opisy stavů vodoměrů

Žádáme odběratele vody z vodovodního řádu obce Třanovice, aby ve dnech **6. – 15. listopadu 2017** provedli opisy stavu domovních vodoměrů a neprodleně tento údaj níže popsaným způsobem oznámili zaměstnancům společnosti Třanovice služby, o.p.s. Oznámení, které musí obsahovat jméno, adresu odběratele, včetně čísla popisného, a opsaný stav vodoměru v metrech kubických, je možno provést: Osobně v kanceláři Třanovice služby, o.p.s. v době 7.00 – 15.00 hodin, telefonickým hlášením na pevnou linku 558 694 262 v době 7.00 – 15.00 hodin, telefonickým hlášením nebo pomocí SMS na mobilní číslo 775 323 751, emailovou zprávou zaslou na elektronickou adresu ops@tranovice.org. V případě, že ze strany

odběratele vody nedojde k nahlášení stavu vodoměru ve výše uvedeném termínu, bude fakturována částka za odběr stejného množství vody jako v průběhu I. pololetí letošního roku. Následnou úhradu vodného, event. stočného bude možno zaplatit po obdržení faktury bankovním převodem na účet společnosti Třanovice služby, o.p.s. nebo v kanceláři společnosti Třanovice služby, o.p.s. Fyzická kontrola stavu vodoměrů, včetně provedení odečtu spotřebovaného množství vody bude provedena v průběhu měsíce května 2018, o čemž odběratelé budou v dostatečném předstihu v průběhu příštího roku informováni. Za včasné nahlášení stavů vodoměrů děkujeme.

Ing. Petr Krzywoń, Třanovice
služby, o.p.s.

Informace z vaší obce

Horní Tošanovice

Odečet vodoměrů

Od **1. – 15.11.2017** nahlaste stav Vašich domovních vodoměrů osobně, telefonicky nebo e-mailem na obecní úřad v Horních Tošanovicích. Tento termín je zároveň platný i pro zaplacení odebrané vody za 2. pololetí roku 2017. Odečet vodoměrů se týká i občanů Komorní Lhotky a Hnojníka, kteří odebírají vodu z vodovodního řádu obce Horní Tošanovice. Cena vody je 24,- Kč/m³, telefonní číslo obecního úřadu je 558 696 459, 721 588 519, e-mailová adresa: urad@hornitosanovice.cz. Číslo účtu obce Horní Tošanovice: 1681972319/0800.

Vánoční výstava

Ve dnech **9. a 10. prosince 2017** se uskuteční tradiční vánoční výstava v Horních Tošanovicích, na kterou již nyní srdečně zveme. K vidění budou krásné výrobky, budete mít možnost zakoupit si drobné dárky pro své blízké a samozřejmě je bohaté občerstvení. Touto cestou chceme oslovit všechny občany nejen naší obce, ale i celého mikroregionu, kteří by chtěli obohatit expozici vánoční výstavy svými výrobky, aby se kontaktovali na obecní úřad v Horních Tošanovicích do konce listopadu 2017. Plakáty s pozváním budou vyvěšeny s dostatečným předstihem.

Střítež

ISNO (Inteligentní systém nakládání s odpady)

Vyzýváme občany, kteří si doposud nevzvedli kódy na tříděný odpad, aby tak neprodleně učinili a vyzvedli si je na OÚ Střítež. Je potřeba, abyste se zaregistrovali do systému na webových stránkách www.mojedpadky.cz. Ti, kteří jsou již zaregistrováni, v provozu je už k vyplnění Odpadový dotazník.

Parkování u Obecního úřadu

Upozorňujeme na zákaz

parkování na žlutých pruzích u Obecního úřadu vedle kontejnerů na tříděný odpad. Znemožňujete tímto průjezd autobusů a výsyp kontejnerů.

SMS systém

Upozorňujeme, že obecní úřad nebude rozesílat složenky na odpad, psy a vodné. Přešli jsme na SMS systém zaslání dispozic k platbám. Platby můžete provést v hotovosti na OÚ nebo převodem na bankovní účet.

Firma Jurosz nabízí

- žaluzie – horizontální, vertikální, venkovní
- čištění a opravy žaluzií,
- rolety – vnitřní, venkovní i na elektrický pohon
- sítě proti hmyzu – pevný rám, na principu rolety
- plastová okna
- garážová vrata – sekční, lamelová - vjezdové brány
- markýzy - navíjecí hliníkové mříže - folie na skla

Oldřich Jurosz, Hnojník 148 Tel.: 604 676 549

e-mail: o.jurosz@centrum.cz

**Oční optika
MOJE BRÝLE**

moje brýle

... brýle nás baví

VÝPRODEJ vybraných brýlových obrub - sleva 50 %

NOVINKA zhotovujeme dioptrické brýle pro sportovce (volejbal, kolo, lyže, ...)

KONTAKTNÍ ČOČKY komplexně od A do Z

BRÝLE PRO AFRIKU a nejen... charitativní sbírka funkčních brýlí

S tímto kuponem získáváte slevu 200 Kč při zhotovení celých dioptrických brýlí. Platnost kuponu do 31. 12. 2017.

www.mojecocky.cz
www.mojebryle.cz

Poliklinika Český Těšín, 1. patro, tel.: +420 730 171 228
Nemocnice Třinec-Sosna, 4. patro, tel.: +420 604 135 720

LUŠTĚTE! TŘI Z VÁS OBDRŽÍ HODNOTNÉ CENY!

Tajenku zašlete do **15. listopadu 2017** na mailovou adresu **redakce.stonavka@seznam.cz** nebo na adresu Stonax o.p.s., 739 53 Třanovice 1.

Ceny do křížovky věnuje obec Ropice.

Pomůcka: DJAKOV GON OZERO TOOT	prodáváč v drogerii	ZAČÁTEK TAJENKY	egyptský bůh	mut	obkladek	divadelní vycpávka	Víte, že nejhluchnějším zvířetem žijícím na souši je ... (tajenka). Křik samce je možné slyšet až na vzdálenost 15 km.				
náš bývalý házenkář											
slovenská řeka											
zbavit vousů											
jávský gong				hovorový souhlas pokrývka			slovenské pohoří	rybí vajíčko (sloven.)	desetiny tisíce	hlas hodinek	vrch u Bělehradu
značka kvality			zubní lékař značka dlaždic								
slovenský básník						pracovní porada náš skladatel					
východo- asijský strom					černobílý pták hlíza povijnice						
obloučky na průčelí budovy									SPZ Olomouce strážce mravnosti		
měsíc Jupitera předložka				maďarský lyrik zábradlí				citoslovce rytmu potom			
anglická zkratka osobního počítače			kus ledu bavlněné tkaniny				předložka hroznýš			KONEC TAJENKY	zvýšený tón A
kolem						barvivo anglicky "suchý"					
bodná zbraň					dělníci v docích kyselé bonbony						
žahavý hmyz	Ondřej (domáčky) psí jméno							porost stromů anglicky "houkat"			
toulky							tišina SPZ Kroměříže				kód An- tarktidy
rusky "jezero"						malý Konstantin iniciály Motejla					
solmi- zační slabika				poplést							
setiny hektarů				autor Dalibora							